

ΔΗΛΩΣΙΣ

Πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Σουδᾶν
ἡμετέρους συνδρομητάς.

Ὁ γνωστὸς τοῖς πᾶσιν ἐν Αἰ-
γύπτῳ κ. Παν. Χαϊδόπουλος,
ἀπελθὼν χθὲς εἰς Αἴγυπτον, ἀνέ-
λαβε τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ὀλικῶν
συμφερόντων « τοῦ Κράτους ».
Παρακαλοῦμεν κατ' ἀκολουθεῖν
θερμῶς πάντας τοὺς αὐτόθι συν-
δρομητάς μας ὅπως καταβάλωσιν
αὐτῷ τὰς συνδρομὰς των, δι' ὅ
τῶν προτέρων ἐκφράζομεν αὐτοῖς
τὰς θερμότητας τῶν εὐχαριστιῶν
μας. Ἐν Αἰγύπτῳ, καθὼς καὶ ἐν

ουλίου 1910 ἀπετέλει δὲ τὸ θέμα διαλέξω
αὐτοῦ ἦν τῇ 7 Ἀπριλίου 1910 ἐποιήσατο ἐν
Βερολίνῳ,

Ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ δὲν γνωρίζει τις τὸ
πρῶτον νὰ θαυμάσῃ τὴν ἐξοχὸν αὐτοῦ ὑπὲρ
τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης λατρείαν καὶ ποιή-
σιν ἢ τὴν βαθειὰν γῶσιν αὐτῆς ἀπὸ ἱστο-
ρικῆς καὶ φιλολογικῆς ἀπόψεως.

Ἀρχόμενος τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ λέγει· ἀπὶ
τοῦ Σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ ὁ Πιλάτος εἰς τρεῖς
γλώσσας ἔγραψεν τὸ « Ἰησοῦς Ναζωραῖος
Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων » Ἑβραϊστί, Ἑλ-
ληνιστί καὶ Λατινιστί.

Ἡ Λατινικὴ λέγει δὲν εἶναι τόσοσιν περὶ
ῥσον αἱ δύο προηγουμέναι εἰς μὲν τὴν Ἑ-
βραϊκὴν ἐγγραφήν ἡ Π. Δ. εἰς τὴν Λατινικὴν

Ὅσο ὅμως ὑπερέχει ἡ Ν Δ. τῆς
τὴν τελειότητα καὶ τὸ ὕψος τῶν
ὑπερέχει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσ-
σιν ἀπὸ τῆς Ἑβραϊκῆς.

Ἑβραϊστὶ ἐγγραφήν τὸ ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ
Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν (Μπερεσιθ
μπαρ ἐλωχίμ ετ χασαμχίμ βεετ χακαρετ).
Ἑλληνιστί ὅμως ἐγγραφήν τὸ ὕψος τῆς Θεο-
λογίας τῆς Ν. Β. « Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος
καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Θεὸς ἦν ὁ
λόγος. »

Εἰς μίαν (ἐξακολουθεῖ ὁ σοφὸς ποιητὴς
παίγνυφ λέγων,) τῶν ὥραιότερων γωνιῶν
τῆς γῆς κατοικῶν ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς, δι-
εμόρφωσε τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ, ἥτις ἔνευ οὐ-
δεμιᾷ ἀμφιβολίᾳ εἶναι ἡ ὥραιότερα γλῶσσα
θλῶν τῶν γλωσσῶν τῆς γῆς. (« Melehe
wohl zweifelsohne die schönste
aller Sprachen der Welt ist. »)

Ἐν μ.α. δὲ λαμπρᾷ παρενθέσει δίδωσιν
ὡς φιλόλογος τὴν ἀναγκαίαν ἐξηγήσιν τίνα
έννοει Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, αὐτοῦ λέγει ἐ-
κείνην ἣν ματαίως νέοι ἡμεῖς σπουδαζόμεν
ἐν τοῖς Γυμνασίοις τὴν τοῦ Ἑρέσμου λογιῶν
Ἑλληνιστοῦ τοῦ ἱ.σ. αἰῶνος ἀλλ' ἐκείνην
ἣν ζῶσαν νῦν ὁμιλεῖ πανταχοῦ τὸ Ἑλληνικόν
ἔθνος. Τί ὥρλει νὰ σπουδάζωμεν ἐν τῇ
Δύσει γλῶσσαν, ἥτις καμμία γλῶσσα δὲν
εἶναι ;

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, (ἐκπνέσκειται ὁ
ὕψηλός συγγραφεὺς λέγων,) ἐδημιουργήθη
ἀληθῶς διὰ τὸν Χριστιανισμόν καὶ τὴν
Θεολογίαν. Αὕτη δύναται μυρίας λεπτομέ-
τας ἐννοῖαι ἐν θαυμαστῇ ἀκρίβειᾳ τῶν ὄρων
νὰ παραστήσῃ καὶ ὡς πρὸς τοῦτο δὲν ἔχει
ἄλλην γλῶσσαν ἴσην πρὸς αὐτήν.

Πᾶν ἀνθρωπίνως ὥρατον καὶ μέγα ἐγγραφήν

ὡσαύτως εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτὴν καὶ πρὶν
ἦδη αὕτη λάβει τὴν θρησκευτικὴν αὐτῆς ση-
μασίαν.

Οἱ μεγάλοι ποιηταί, συγγραφεῖς καὶ ρη-
τορες ἔγραψαν εἰς αὐτὴν τὴν γλῶσσαν.

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶχεν ἐξαπλωθῇ
πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ὁ
Κύριος εἶχε προορίσει αὐτὴν διὰ μέγαν σκο-
πὸν, τὸν σκοπὸν τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ Εὐαγ-
γελίου διὰ τῆς προηγηθείσης μεταφράσεως
τῶν Ὁ. Ἡ Ἑλλὰς ἔπασεν, ἀλλ' ὁ λέων
τῆς Χαϊρωνίας ζῇ, παριστῶν τὴν δύναμιν
τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Οἱ πρῶτοι Ἐπίσκοποι Ρώμης ἦσαν Ἑλ-
ληνες. Ὁ Εἰρηναῖος Ἐπίσκοπος Λουγδού-
νου εἶνε Ἑλλήν πατὴρ, Ἰουστίνος ὁ φιλό-
σοφος καὶ μάρτυς ὁ διάσημος ἀπολογητὴς
τοῦ Χριστιανισμοῦ, συνέγραψεν Ἑλληνιστί.
Καὶ μόνον εἰς τὰς Ἐπαρχίας τῆς Ἀφρικῆς,
ὅπου ὀλιγώτεροι ἦσαν οἱ λόγιοι, εὐρίσκουμεν
τοὺς πρώτους Πατέρας τῆς Λατινικῆς Ἐκκλη-
σίας τὸν Πετρούλλιανόν, τὸν Κυπριανόν.
Ἐν Ρώμῃ ἡ λειτουργία ἐτελεῖτο ἐντελῶς
Ἑλληνιστί, ἐνίοτε δ' Ἑλληνιστί καὶ Λα-
τινιστί, ἐντεῦθεν σήμερον ἔμεινεν ἡ χρῆσις
ὅτε λειτουργεῖ ὁ Πάπας, τὸ Εὐαγγέλιον καὶ
ἡ περικοπὴ τοῦ Ἀποστόλου ν' ἀναγινώ-
σκῃται καὶ εἰς τὰς δύο ταύτας γλώσσας
τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν.

Οἱ Ἑλληνες διεμόρφωσαν τὸν τελειότε-
ρον λειτουργικὸν τύπον, ὃν ἀπεμιμήθησαν
πᾶσαι αἱ λοιπαὶ Χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι.

Αἱ περιεκτικαὶ προσευχαὶ τῆς Λατινικῆς
Ἐκκλησίας (Κύριε ἐλέησον) εἰσὶν Ἑλλη-
νικαί.

Ὁ ὕμνος τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας
« Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ » ἐγένετο καθολικὸς
ὕμνος πάσης χριστιανικῆς Ἐκκλησίας.

Αἱ τελεταὶ τῆς Μ. Παρασκευῆς εἶναι ἀν-
τιγραφὴ τῶν τελετῶν τῆς Μ. Παρασκευῆς
τῆς Ἑλλ. Ἐκκλησίας εἶναι ἀπομίμησις τῆς
Προηγισμένης τῆς ἐν ΚΠ Ἐκκλησίας.

Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἡμέρᾳ δὲν εὗρε καταλ-
ηλότερον ὕμνον ἢ Αὐτ. Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τὸν
τῆς Ἀνατολικῆς, δι' οὗ ἐν συντριβῇ ὕμνῳ
τὸν πάσχοντα Ἰησοῦν ἑλληνιστί ψάλλουσα
« Ἅγιος ὁ Θεὸς, ἅγιος ἰσχυρὸς, ἅγιος
ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς ».

Τὰ πρακτικὰ τῶν πλείστων ἁγίων μαρ-
τύρων ἐγράφοντο ἑλληνιστί.

Οἱ Ἑλληνες εἰσὶν οἱ φύλακες παντὸς θη-
σαυροῦ τῆς τε πρὸ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χρι-
στοῦ ἀρχαιότητος. (Ἀκολουθεῖ)

Κυριακὴ 19 Δεκεμβρίου 1910

(Συνέχεια ἀπὸ τοῦ προηγουμένου)

Ο Κ. ΛΑΜΠΑΚΗΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ Α. ΥΨ. ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΗΠΟΣ ΤΗΣ ΣΑΞΩΝΙΑΣ ΜΑΞΙΜΙΛΙΑΝΟΥ

ΔΙΑΛΕΞΙΣ

ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἶναι ἔγκλημα, λέγει, αἱ Χριστιανικαὶ
Δυνάμεις νὰ παρρωσάσιν τοιαύτην Ἑλληνικὴν
Χριστιανικὴν νῆσον καὶ νὰ μὴ ὑφούται φωνή
τις προστασίας διὰ τὴν νῆσον αὐτήν, ἀλλ'
ὅ,τι καὶ δὲν κάρῳσιν αἱ Χριστιανικαὶ Δυνά-
μεις περὶ ταύτης βεβαίως τοῦτο θέλει πράξῃ
ὁ Ὑψιστος, ὅστις δὲν ἔχει ἀνάγκην τῆς ἀν-
θρωπίνης βοήθειας.

Ἡ χριστιανικὴ Κοιτὴ βεβαίως θέλει ἔλ-
θει διὰ παντός εἰς τὴν Χριστιανικὴν αὐτῆς
Κυριαρχίαν.

Ὁ τηλεγράφος ἦδη εἶχεν ἀναγγεῖλῃ παν-
ταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου τὸ φλο-
γερόν τοῦτο ὑπὲρ τῆς Κρήτης ἄρθρον καὶ ἐκ
Ρώμης εἶχεν ἦδη γνωσθῇ καὶ εἰς Ἑλλάδα
διὰ τῆς ἐφημερίδος «Καίριοι» (16 Ἰουνίου
1910).

Τοιοῦτον κύριοι, εἶπεν ὁ κ. Λαμπάκης,
τὸ ἄρθρον τοῦ πρίγκηπος Μαξιμιλιανοῦ περὶ
τῆς Ἑλληνικῆς χριστιανικῆς Κρήτης.

Τίς τῶν ξένων ἡγεμόνων εἶχε τὸ θάρρος
με τοιαύτην σθεναρὰν γλῶσσαν νὰ ὁμιλήσῃ
καὶ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν ὑπὲρ τῆς Μεγαλομά-
Κρήτης ; (ἀποκρίσας ἀκούσας ἀκούσας)

καὶ νὰ ὑψώσῃ φωνὴν ὑπὲρ τῆς Μεγαλομάρ-
τυρος Κρήτης ; (παρατεταμένα χειροκροτή-
ματα). Τὸ θάρρος τοῦτο δίδει μόνον ἡ ἐπι-
στημονικὴ Ἀλήθεια, ἣν κατέχουσιν οἱ ἄνευ
οὐδεμιᾶς ὑστεροβουλίας τὴν ἐπιστήμην καὶ
μόνον τὴν ἐπιστήμην θεραπεύοντες ἀληθεῖς
ἐπιστήμονες.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἄρθρου τοῦ-
του, αὐθωρεὶ ἔγραψε εἰς τὴν Α. Β. Υ. εὐ-
χαριστήσας Αὐτὸν ἐγκαρδίως ἐφ' ὧν κηθα-
ρῶς ἐξ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως περὶ τῶν δι-
καίων τῆς χριστιανικῆς Κρήτης ἔγραψεν.

Ὑψηλότατε,

Αἱ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες δημοσιεύουσι
ὅτι εἴχετε τὴν ἄπειρον καλωσύνην νὰ γρά-
ψητε ὅτι καιρὸς εἶνε αἱ Χριστιανικαὶ Προσ-
τάτιδες Δυνάμεις νὰ δώσωσι λύσιν εἰς τὰ δεινὰ
τῆς Μεγαλομάρτυρος Ἑλλ. Χριστ. Κρήτης,
τῆς Κρήτης τοῦ Ἀνδρέου. Ἐξ ὀνόματος
τοῦ Ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ, ὃν ἐθαυμά-
σατε ἐν Ἀσίᾳ μεθ' ἁγίας ἀφοσιώσεως προσ-
ευχηθέντες ἐν τῷ Σταδίῳ τοῦ Πολυκάρπου
καὶ ἐν Ἐφέσῳ, ἐκφράζω τῇ Ὑμετέρᾳ
Βασιλικῇ Ὑψηλότητι τὰς ταπεινὰς καὶ ἐγ-
καρδίους, σύμπαντος τοῦ λαοῦ εἰπεῖν τοῦ Ἑλ-
ληνισμοῦ εὐχαριστίας.

Θέλω νὰ πιστεύσω ὅτι ἐμνήσθητε τῆς ἐγ-
γράφου μου πρό τινος θερμῆς παρακλήσεως.

Ἐπεθύμουν δὲ εἰ δυνατόν ὅπως διατά-
ξητε νὰ μοὶ σταλῇ αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑμέτερον
ἄρθρον.

Ἦδη ἑτέραν θερμὴν παράκλησιν ἀπο-
τείνω εἰς τὰ ὑμέτερα δίκαια Χριστιανικὰ
Ἑλληνικὰ αἰσθήματα. Ποῦ ἠκούσθη, ἢ
ποῖον δίκαιον ἐπιτρέπει ἡ τουρκικὴ Βουλὴ
νὰ χαρίσῃ εἰς τοὺς Βουλγάρους ὁρθοδόξους
Ἐκκλησίας Ἑλλήν. κτήματα Ἑλλήν. σχο-
λεῖα καὶ φιланθρωπικὰ ἰδρύματα, ἥτοι πε-
ριουσίαν ἐντελῶς ξένην καθαρῶς Ἑλληνι-
κὴν, καὶ τοῦτο ἐκ πολιτικῶν ὑπολογισμῶν
ἀμοιβαίων συμφερόντων τοῦ βίᾳ ἀρπάζον-
τος Δεσπότου, καὶ ἀδίκως λαμβάνοντος ἐ-
πιδρομέως ;

Θὰ ἀνεχθῶσι τοιαύτας ἀνηκούστους ἀδι-
κίας, αἱ διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ
περικοσμούμεναι Δυνάμεις ; καὶ δὲν θὰ δια-
τάξωσι τὴν ἀμέσως ἀπόδωσιν τῶν βίᾳ ἀρ-
παγέντων ; καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ δι-
καίου ;

Οὐδεὶς λησμονεῖ τοὺς χουσοὺς λόγους,
οὓς ἐξεφωνήσατε ἐν Βυζαντίῳ περὶ τῶν
Ἑλλ. Μεγάλων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας,
καὶ πόσῃν δικαίαν ὑπερηφάνειαν ἠσθάνθητε
κηρύσσοντες ἐν τῇ θείᾳ γλώσσῃ τῆς Πρω-
τογόνου Ἐκκλησίας. Ἐξ ὀνόματος ταύ-
της, καὶ ἐν ὀνόματι τοῦ θείου δικαίου,
παρακαλῶ ὅπως ὑψώσητε καὶ ὑπὲρ τοῦ ζη-
τήματος τούτου τὴν Ὑμετέραν φωνήν, ὅ-
πως γράψητε ὅ,τι τὸ δίκαιον ὑπαγορεύει
ὑπὲρ τοῦ τόσα πάσχοντος τλήμονος Ἑλλη-
νισμοῦ, ὑπὲρ τοῦ μόνου τοιοῦτον ἀπεγνω-
σμένον ἀγῶνα παλαίοντος γεραροῦ τῆς Ὁρ-
θοδοξίας Πατριάρχου. Εἰ θέλητε πέμψω τῇ
Ὑμετέρᾳ Ὑψηλότητι κατάλογον τῶν βίᾳ
ἀρπαγέντων Ἑλλ. κτημάτων. Μερίστη ἐνί-
σχυσις τῆς Ὑμετέρας Βασιλικῆς Ὑψηλότητος,
Ἦς διατελῶ εὐπειθέστατος ὑδράπων.

Λαμπάκης

Τί εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἡμῶν ταύτην τῆς
31 Ἰουλίου 1910 ἡ Α. Β. Υ. ἀπήντησεν
δὲν ἐπιθυμοῦμεν, εἶπεν ὁ κ. Λαμπάκης, οὐδὲ
δυνάμεθα ἄνευ τῆς ὑψηλῆς Αὐτοῦ ἀδείας νὰ
ἀνακοινώσωμεν.

Ἀνεφέραμεν ὅμως ὅτι περαίνει μόνον τὴν
ἐπιστολὴν Αὐτοῦ, παρακαλῶν τὸν Ὑψιστον
ὅπως ἐν πᾶσι προστατεύει τὸ δίκαιον καὶ
αὐτῷ τὴν νίκην.

Ἐλθωμεν ἤδη, εἶπεν εἰτα ὁ κ. Λαμπά-
κης, εἰς τὸ δεύτερον θαυμασίον τῆς Α. Β. Υ. ἄρθρον περὶ τοῦ κάλλους τῆς Ἑλληνικῆς
γλώσσης καὶ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς βασι-
λείας τοῦ Θεοῦ.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο, ἔγραψεν ἤδη ὁ ὑψηλὸς
ἱερεὺς ἐν τῇ Wissenschaftliche Bei-
laege Zur Germnia (Berlin) 14 Ἰ-